

Van Dale Woordenboek voor Geokunststoffen

Frans De Meerleer
Texion Geokunststoffen nv
voorzitter BGS (Belgian
Geosynthetic Society)

Ik wil graag een lans breken voor het opstellen van een officiële lijst met vertalingen - naar het Nederlands, uit andere talen - die in de geokunststof wereld worden gebruikt. De leidraad zou de door IGS gepubliceerde 'Recommended Descriptions of Geosynthetics, Functions, Geosynthetics, Terminology, Mathematical and Graphical Symbols, kunnen zijn. Doen we dit niet, dan bestaat de kans dat we het straks hebben over bijvoorbeeld 'de puncture resistance van een nonwoven verhoogt de protection efficiency ervan', hetgeen dan voor Nederlands moet doorgaan. In België schrijft men in bestekken 'combi producten' ipv 'geocomposieten', 'geogrid' wordt 'grid' enz... Hoog tijd om deze erosie te stoppen en een leidraad met houvast voor de gebruiker te bieden. Wellicht zal GEOKUNST zo vriendelijk zijn om het resultaat van de 'Van Dale voor Geokunststoffen' als publicatie op te nemen.

Figuur 1 - Uit een e-mail van Frans

Techniek en taal, ze lijken soms tegengesteld aan elkaar. Scholieren worden in een hokje gestopt: ze hebben aanleg voor techniek of voor taal. En dan volgt een studietraject waarin het ene belangrijk is en het andere een stuk minder, soms zelfs als onbelangrijk wordt voorgesteld.

Zo kweken we talenknobbels die met een grote boog om techniek heen lopen, en technologie-wonderen die het in mensentaal niet gezegd of geschreven krijgen.

Zo komt het dat toekomstige ingenieurs dt-fouten mogen maken, en dat dan ook meteen enthousiast doen. Ze hebben immers een technische geest die zich niet hoeft bezig te houden met conventies zoals spelling. Nochtans is bijvoorbeeld die dt-regel vele malen eenvoudiger dan pakweg integraalrekenen. Waar komt die kloof tussen techniek en taal eigenlijk vandaan? Dat is iets voor een volgend artikel. Hier volstaat het te erkennen dat ze bestaat.

Volledig onterecht overigens, want de oplossing van een technisch probleem begint met de juiste omschrijving van dat probleem. Taal en de technische omschrijving ervan gaan samen. Taal is het uitdrukingsmiddel. Voor we ook maar kunnen beginnen in onze geliefde Excel rekenbladen te duiken, moet de probleemstelling juist zijn, moet

iedereen ze correct kunnen begrijpen en analyseren. Daarna kunnen we de formules bedenken en de vergelijkingen opstellen. De oplossing wordt dan eenvoudig, althans in wiskundige termen. Correct taalgebruik is noodzakelijk om een technisch probleem juist te beschrijven. Hier wringt het eerste schoentje in het Nederlands: er zijn geen afspraken wat geokunststoffen betreft. Men doet maar wat. Zo vinden we in bestekken en publicaties bijvoorbeeld woorden als combiproduct (geocomposiet), grid (geogrid), nonwoven (vlies), doek (geotextiel). En als we de auteur vragen om de kramakkelijke tekst te verbeteren en termen te gebruiken naar analogie met de Engelstalige, de Franstalige of de Duitstalige termen zoals die zijn vastgelegd in de EN ISO 10318-norm, volgt meestal een argumentatie die begint met: 'Volgens mij ...'.

Is dat nu niet net wat we willen voorkomen in technische communicatie? De volgens-mij-woorden hebben, per definitie, mogelijk een andere betekenis naargelang van de persoon die ze gebruikt. Wat details lijken, kunnen bijvoorbeeld bij een certificatie aanleiding geven tot discussie. Treksterkte is voor de ene de sterkte bij breuk(1), voor de andere de nominale sterkte(2). Een door-denker: de treksterkte(1) kan kleiner zijn dan de nominale sterkte(2).

Volledig op het Engels overschakelen dan maar? De vaak gehoorde idee om het Engels te gebruiken als technische taal, is problematisch. Beheersen we het Engels zo goed dat we het in de praktijk foutloos kunnen toepassen? Het gevaar is reëel dat we de plank volledig mis slaan. We denken ons goed uit te drukken, maar hanteren in feite steenkolenengels. Zoals die Nederlandse minister die ter afronding van een Europese top aan zijn collega's zei: 'We have worked hardly'. Hij bedoelde dat ze hard gewerkt hadden, maar wat zijn publiek hoorde, was dat ze geen klap hadden uitgevoerd. Daar wringt dus het tweede schoentje.

Het is noodzakelijk aan de Europese norm EN ISO 10318, Geosynthetics, (ENG) Terms and definitions, (FR) Termes et définitions, (D) Begriffe, een kolom in het Nederlands toe te voegen. Eenmaal dit werk afgerond, spreken we dezelfde vakttaal en kunnen we de volgens-mij-taalzondaars doorverwijzen. Van Dale Woordenboeken en de Nederlandse Taalunie zijn op de hoogte van dit project en zullen het resultaat opnemen in de woordenboeken, respectievelijk, als officieel Nederlands erkennen.

We kunnen alle hulp daarbij gebruiken. Neem gerust contact op. Zoals het spreekwoord zegt: De drager kan het beste zeggen waar de schoen wringt. ●